

Årsplan Lillestrømbarnehagene
2021/2022
Breidablikk barnehage

Innhold

1	Innledning	2
2	Årsplan og andre styringsdokument.....	3
3	Barnehagens visjon og verdier	4
4	Barnehagen vår.	5
5	Barnehagens pedagogiske virksomhet	5
6	Barnehagens arbeid med endring, fagutvikling og implementering	13
7	Barnas progresjon	15
8	Vurdering og analyse av måloppnåelse	18
9	Plan for kvalitetsutvikling og implementering.....	19
1.	Virksomhetsplan barnehageområdet	19
2.	Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø.....	19
3.	Barnehagens utviklingsområder	19
10	Overganger.....	20
11	Foreldresamarbeid.	22
12	Våre samarbeidspartnere	22
13	Kalender.....	23
14	Kontaktinformasjon.	24
15	Kildehenvisning/bakgrunnsdokumenter.....	24

1 Innledning

Barnehagens årsplan viser hvordan barnehagen arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold i praksis. Som en del av det lokale kvalitetsarbeidet i Lillestrømbarnehagene skal arbeidet med årsplan sees i sammenheng med Kvalitetsplan for omsorgs- leke og læringsmiljø. Sammen med Lillestrøm kommunes verdier, Tillit, inkludering og nyskaping er kvalitetsplanen barnehagenes felles pedagogiske plattform i utvikling av det pedagogiske tilbudet.

Årsplanen er et arbeidsdokument for personalet (se mer om det i kap. 2), informasjon til foreldre og dokumentasjon til eier og tilsynsmyndigheter. Årsplanen er fastsatt av barnehagens samarbeidsutvalg (SU).

Juni 2021
Marit S. Gåsland
Barnehagestyrer
Bredablikk barnehage

2 Årsplan og andre styringsdokument

Barnehagens årsplan beskriver hvordan barnehagen jobber i tråd med overordnede planer og lover.

Figuren illustrerer årsplanens plassering i forhold til overordnede planer og lover.

Barnehageloven er de øverste juridiske rettsreglene som alle landets barnehager styres av. Barnekonvensjonen (FNs konvensjon for barns rettigheter) gjelder som norsk lov, og overstyrer barnehageloven ved eventuell motstrid.

Rammeplan for barnehager er fastsatt av Kunnskapsdepartementet, og gir utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, slik som bl.a. verdigrunnlag og fagområder.

De kommunale planene er virksomhetsplan og kvalitetsplaner. Lillestrøm kommune har utviklet/skal utvikle kvalitetsplaner for omsorgs-, leke- og læringsmiljø, språk, regneferdigheter, overganger og tilvenning. De kommunale barnehagene i Lillestrøm skal jobbe i tråd med disse.

Årsplanen synliggjør hvordan barnehagen jobber med de ovennevnte lover og planer. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet, samt en dokumentasjon til foreldre og barnehagemyndighet. Avdelingene i barnehagen lager månedsplaner på bakgrunn av årsplanen, som viser hvordan arbeidet kommer til syne i praksis. Avdelingene har lik månedsplanmal, men innholdet vil variere noe basert på barnegruppenes behov og medvirkning. I månedsplanen beskrives hva som skjer kommende måned, og en oppsummering av hva som skjedd foregående måned. Oppsummeringen av foregående måned kan oppleves mer detaljert enn planen i forkant. Det er fordi barns medvirkning og innspill spiller en stor rolle i vår hverdag. De erfaringene vi gjør oss tar vi med i videre planlegging. Les mer om pedagogisk dokumentasjon i kapittel 7.

3 Barnehagens visjon og verdier

Lillestrøm kommune har valgt tillit, inkludering og nyskaping som sine felles verdier. Personalet i barnehagen har satt ord på hvordan vi jobber i tråd med verdiene. Verdiene fungerer som et felles kompass for hvordan vi skal gjøre jobben vår.

	I møte med barn	I møte med foreldre	I personalgruppa
Tillit	Barna stoler på oss og vet at vi er til stede for dem	Vi er imøtekomende, positive, ærlige og tydelige.	Vi gir hverandre tilbakemeldinger.
Inkludering	Barna medvirker i egen hverdag, gjennom ytringer om behov og interesser, meninger og tilbakemeldinger.	Vi har et godt samarbeid og god dialog om barnet og barnehagens innhold. Vi er lydhøre for innspill og tilbakemeldinger fra foreldrene.	Vi inkluderes i avgjørelser, og deler informasjon, kunnskap og erfaringer.
Nyskaping	Barnas innspill blir hørt og vi prøver ut nye idéer i tråd med Nysgjerrigpermetoden.	I et samfunn i stadig utvikling, er det positivt å prøve ut nye idéer og metoder.	Vi er åpne for nye idéer og prøver de ut i praksis.

Barnehagens egen visjon og pedagogisk grunnsyn

Breidablikk barnehage har et slagord: "Barndommen er nå og ikke siden"

Tanken bak slagordet, er at det er viktig å utnytte hver dag best mulig. Vi må ta vare på barndommens egenverdi, og det som ligger i den av fantasi, undring, lek, vennskap, tilstedeværelse, humor og handling. Visjonen vår er vårt pedagogiske grunnsyn: Barn skal få utvikle seg til å bli den beste utgaven av seg selv, de skal få gode læringsmuligheter, og vi

skal forberede dem på skolen og fremtiden. Samtidig skal barna få rom til å være barn, og å utvikle seg i sitt tempo innenfor sine egne forutsetninger. Barna skal få anledning til å påvirke sin egen hverdag. Det må vi ta med i betraktningen når vi planlegger pedagogisk innhold og organisering av dagen. Vi voksne må huske å la barn være barn.

4 Barnehagen vår.

Breidablikk barnehage er en tradisjonell avdelingsbarnehage med tre store og to små avdelinger. Beliggenheten ligger i hjertet av Skjetten. Dette barnehageåret går det 72 barn i Breidablikk barnehage. Det er 18 barn under 3 år, og 54 barn over 3 år. I barnehagesammenheng teller treåringene som 3 år fra august, uavhengig av når på året man har bursdag. Mangfoldet er stort og mulighetene mange. Vi har ca 50 % andel minoritetsspråklige barn, og jobber derfor mye med språkstimulering. Vi er også særlig opptatt av livsmestring og bærekraftig utvikling. Det er 16,35 årsverk som er ansatt i Breidablikk. Det er tre ansatte i grunnbemanning på hver avdeling, inkludert 1-2 barnehagelærere. I tillegg har vi støttepedagog og språkpedagog.

5 Barnehagens pedagogiske virksomhet

Om barnehagens satsingsområder:

SPRÅKSTIMULERING

Språkstimulering er noe av det viktigste vi gjør i barnehagen. For oss i Breidablikk er det særlig viktig, siden omtrent halvparten av våre barn er flerspråklige. Vi jobber systematisk med språkstimulering med en metode vi kaller Språkvekst, i tillegg til at personalet har et bevisst forhold til språkstimulering gjennom hverdagsaktivitetene. Barnehagen jobber i tråd med kommunens kvalitetsplan for språk, lesing og skriving. Høsten 2017 ble det ansatt en språkpedagog i barnehagen. Hun deltar i planlegging og gjennomføring av kartlegging, språkgrupper og relevante aktiviteter, samt veiledning av personale og deltakelse på enkelte foreldresamtaler. Hun er en viktig ressurs for barnehagen.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Om bærekraftig utvikling sier Rammeplanen: "Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. (...) Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og

praksis for mer bærekraftige samfunn. Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. (...) Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden. Barnehagen skal legge grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen. (...) Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen. Bærekraftig utvikling handler også om livsmestring i det lange løp. Breidablikk barnehages arbeid med bærekraftig utvikling knyttes til hverdagsaktiviteter og temaarbeid, samt sortering av avfall og bevissthet rundt materialbruk. Personalet benytter Nysgjerrigpermetoden i dette arbeidet.

LIVSMESTRING OG HELSE

Sosiale ferdigheter: Herunder finner vi tema som omsorg, lek, danning og læring. Vi jobber i tråd med Lillestrøm kommunes plan for kvalitetssikring av leke-, lærings- og omsorgsmiljøet i barnehagene. Vi benytter også Kari Lamers teori som grunnlag for arbeidet vårt med sosial kompetanse. Sosiale ferdigheter er noe vi trenger når vi forholder oss til andre mennesker, f.eks i lek, skole, familieliv, vennskap og jobb. Det handler bl.a. om å sette ord på meninger, vilje og følelser, og å gjenkjenne dette hos andre.

Forebygge mobbing: Det er dessverre slik at mobbing starter tidlig, og i barnehagen ser vi det mest i form av utestenging fra lek. Vi er avhengig av et godt samarbeid med dere foresatte i kampen mot mobbing, og håper at dere vil følge opp dette viktige temaet også på hjemmebane. Vi benytter teori fra bl.a. Pål Roland. Arbeidet flettes inn i temaarbeidet på avdelingene. I 2021 ble barnehageloven utvidet med bestemmelser for et trygt omsorgs- og læringsmiljø. I forbindelse med at Lillestrømbarnehagene har fått en ny kvalitetsplan, kommer vi til å arbeide spesielt med omsorgs-, leke- og læringsmiljøet, deriblant også om å forebygge mobbing, krenkelser og utestenging. Barnehagene har en egen plan for håndtering av dette. For oss i Breidablikk er trivsel et viktig stikkord. Vi ønsker å være en barnehage der barn og voksne trives i hverandres nærvær. Vi tror også at voksnes trivsel smitter over på barna. Arbeidsmiljø og er en relevant del av barnas psykososiale miljø, siden de voksne er rollemodeller for barna. Trivsel er ferskvare, og noe man må jobbe for hele tiden.

Folkehelse: Det har vært fokus på folkehelse i samfunnet de siste årene, og vi har valgt å videreføre dette satsningsområdet. Målet har vært å sikre en bedre folkehelse for innbyggerne. I Breidablikk barnehage vil dette komme innunder hverdagsaktiviteter som måltider, lek og fysisk aktivitet. Barnehagen skal sammen med hjemmet gi barna sunne matvaner, lære god hygiene, legge til rette for allsidig lek og fysisk utfoldelse (ute og inne). I tillegg skal vi gi rom for hvile og trivsel.

Følg med på månedsplanene fra avdelingene, for oppdatert informasjon om hvordan det arbeides med satsningsområdene.

Hvordan barnehagen virkeliggjør Rammeplanens innhold

I Breidablikk barnehage jobber vi ut fra et helhetlig læringssyn. Det vil si at alt som er lagt til grunn for utarbeiding av årsplanen, tas med videre inn i planene for barna fra måned til måned. Vi legger til rette for delingskultur og samarbeid mellom avdelingene gjennom å ha lik overskrift på temaarbeid, og lar samtidig individuelle tolkninger, interesser og tilpasninger prege innholdet i temaarbeidet. Denne oversikten viser hva alle avdelinger skal ha med fra Rammeplanen, som et minste felles multiplum gjennom temaarbeid og andre aktiviteter/rutiner.

Virkeliggjøring av Rammeplanens innhold i temaarbeid og daglig arbeid		
TEMA for 2021-22: MILJØ Dette vil omfatte lekemiljø, faglig miljø, læringsmiljø, kompetanseheving, innemiljø, utemiljø, nærmiljø og psykososialt miljø.		
Hovedmål:	Begrunnelse	Tiltak
<i>Barna skal oppleve et barnehagemiljø som er preget av lek, glede, læring og trivsel, og erfare at mobbing og krenkelses forebygges.</i>	Et godt barnehagemiljø bidrar til en god barndom og et positivt grunnlag for videre utvikling.	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet er aktivt til stede sammen med barna • Barns medvirkning tas med i personalets planlegging • Personalet følger opp tiltak som er bestemt i egen plan for psykososialt barnehagemiljø
Delmål knyttet til fagområdene:	Begrunnelse	Tiltak
Kommunikasjon språk tekst: Barna utvikler et rikt og variert språk.	Språket hjelper barn til å utvikle gode relasjoner med andre og mestre lek, læring og samarbeid.	<ul style="list-style-type: none"> • Øke barnas begrepsforståelse ved å benevne alt man gjør, og bruke støtte fra bilder og konkrete når det er naturlig. • Bruke sanger og bøker som er relevant for det avdelingen jobber med • Språkgrupper for de som har behov for det • Benytte metodikken Språkvekst for de som har behov for det
Kropp, bevegelse, mat og helse: Barna opplever overskudd og glede gjennom et sunt forhold til bevegelse, mat og helse.	Barnehagen har en samfunnsoppgave ved å bidra til at barna får vaner som bidrar til god helse.	<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelse gjennom f.eks, turer, dans, bevegelsessanger, regelleker og Minirøris • Samtale om sunn mat god drikke under måltider og matlaging

		<ul style="list-style-type: none"> • Barnehagen velger sunne alternativer når mat skal serveres i barnehagen • God håndhygiene • Tid til hvile
Kunst, kultur og kreativitet: Barna opplever at kunst, kultur og kreativitet er en forlengelse av våre tanker, erfaringer og følelser.	Kunst, kultur og kreativitet er en naturlig måte for oss mennesker for å uttrykke og bearbeide inntrykk og følelser.	<ul style="list-style-type: none"> • Anerkjenn barnas estetiske uttrykksform • Gi barna tilgang til rom og materialer for allsidige uttrykk • Gi barna inspirasjon og ny kunnskap om teknikker og uttrykksformer
Natur, miljø og teknologi: <ul style="list-style-type: none"> • Barna får gode holdninger til å ta vare på miljøet og naturen • Barna opplever glede og nysgjerrighet ved å være ute i naturen • Barna opplever at digitale verktøy og teknologi er en naturlig del av hverdagen, uten at det går på bekostning av andre områder 	Barnas generasjon skal overta jorda, så de trenger gode holdninger og kunnskap om naturressurser, bærekraftig utvikling og nytenkning.	<ul style="list-style-type: none"> • Ruskenaksjon, kildesortering, rydde etter oss (bl.a på tur i skogen) • Ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser og forutsetninger. Vi benytter Nysgjerrigpermetoden. • Undersøke og eksperimenterer med egenskaper i naturen, ulike materialer og teknologi • Følge prosesser ute i naturen gjennom året • Digitale verktøy benyttes for å finne kunnskap
Antall, rom og form: Barna blir kjent med former og strukturer som man møter igjen i naturen	Barna møter igjen matematiske begreper, tall, former, sortering og kategorisering i mange aktiviteter i samfunnet. Tidlig kjennskap til dette hjelper barna å forstå logiske sammenhenger i samfunnet.	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna har tilgang til, -og tar i bruk ulike typer spill • De voksne har en allsidig og bevisst holdning til bruk av matematiske begreper • Barna får erfaring med bruk av bl.a. tall/telling, mønster, lister, plassering, former og sortering
Etikk, religion og filosofi: Barna blir kjent med ulike verdier som er relevant i dagens samfunn, og utvikler respekt for ulikheter.	Vi er et multikulturelt samfunn, der verdier som toleranse, likeverd og solidaritet står i høysetet. Ulik religion, livsstil eller kultur er ikke et hinder for et sett av felles verdier.	<ul style="list-style-type: none"> • Være nysgjerrige på hverandres bakgrunn, for økt kunnskap og forståelse • Markere høytider som er representert i barnegruppa. • Formidle fortellinger og sanger som viser allsidigheten i samfunnet

		<ul style="list-style-type: none"> • Undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
<p>Nærmiljø og samfunn: Barna erfarer at alle mennesker, uansett alder og andre forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap</p>	<p>Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet (jf Rammeplanen s 47).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet gir god plass for barns medvirkning i planlegging, aktiviteter og vurdering. • Barna får kjennskap til menneskerettighetene, banrekonvensjonen og barn i andre land gjennom temaarbeid om FN-dagen og FORUT. • Aktiv bruk og utforskning av nærmiljøet • Vi markerer og snakker om nasjonale høytider og tradisjoner • Vi markerer Samenes nasjonaldag og blir bedre kjent med samisk kultur • Teater, foreldre og andre inviteres til arrangementer i barnehagen • Personalet legger til rette for et godt leke- og læringsmiljø • Tett samarbeid med hjemmet

Barnehagens fokus og bruk av Kvalitetsplanen og andre felles kommunale planer

Barnehagen har i år særlig fokus på kvalitetsplan for omsorgs-, leke- og læringsmiljøet. Det er laget en egen implementeringsplan for å sikre at alle blir godt kjent med innholdet og at ny kunnskap erverves. Vi benytter faglitteratur og erfaringsutveksling i månedlige Fagmøter. Dette barnehageåret leser personalet i barnehagen "Lekelyst" av Trude Brendeland.

Alle kvalitetsplanene legges til grunn for hvordan vi utøver vårt arbeide. Det er utarbeidet egne rutiner som ivaretar overgang barnehage-skole og tilvenning (både helt nye barn og interne overflyttinger). Kvalitetsplan for regneferdigheter tas i bruk når den foreligger. Hvordan vi kommer til å arbeide med planene kommer delvis fram av forrige avsnitt om Rammeplanens fagområder. Det videre arbeidet skisseres mer detaljert i månedsplanene.

Barnehagens arbeid med ivaretagelse av et godt psykososiale barnehagemiljø for alle barn

Barnehageloven fikk et nytt kapittel i år, som gir oss føringer for ivaretagelse av barnas psykososiale barnehagemiljø.

BREIDABLIKK BARNEHAGES PLAN FOR IVARETAKELSE AV ET GODT PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ

1. Forebygging:

- a. I hverdagen deler vi i smågrupper. Det er mye lettere å observere barnas sosiale liv når ikke alle er sammen på et sted.
- b. Personalet er aktivt til stede med barna
- c. Personalet jobber systematisk med sosiale ferdigheter
 - i. Ha et fast punkt i månedsplanen om det sosiale miljøet og vennskap på avdelingen. Beskriv hvordan vi jobber med det sosiale miljøet og konfliktløsninger. Dette kan være forebyggende.
 - ii. Samtale med barna om inkludering, vennskap og situasjoner som oppstår
 - iii. Alle avdelinger gjennomfører kontaktbarometer 2 ganger i året, for å tilse at alle barn blir sett på en god måte. På avdelingsmøter tar man en gjennomgang av hvordan hvert enkelt barn har det, og hvordan vi opplever kontakten med foreldrene.
- d. Kompetanseheving
 - i. Alle ansatte har lest og er kjent med Lillestrøm kommunes og Udirs innhold om temaet, for å være oppdaterte på hva man trenger å vite. Dette gjøres i lesetid/plantid.
 - ii. Barnehagen gjennomfører Udirs kompetansepakke om trygt og godt barnehagemiljø

2. Aktivitet:

- a. Hvis en voksen vet om, eller tror at et barn blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal hun eller han gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang, si ifra til styrer i barnehagen, undersøke hva som har skjedd, sette inn tiltak for å sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø.
- b. Hvis du kjenner til eller får mistanke om at en annen ansatt krenker eller utestenger et barn, må du melde fra med en gang til styrer i barnehagen. Dette gjelder også ved vold og trakassering. Styrer skal melde fra til barnehageeier.

- c. Når aktivitetsplikt er utløst, skal det lages en egen aktivitetsplan i samarbeid med barnets foreldre.

Fremgangsmåte:

- i. Avdelingen starter undersøkelse og kartlegger situasjonen.
- ii. Alt skal dokumenteres skriftlig.
- iii. Ped.leder kaller inn til foreldresamtale raskt etter at denne bekymringen er kommet.
- iv. Styrer skal alltid informeres. I alvorlige tilfeller skal også barnehageeier informeres.
- v. Ped.leder utformer aktivitetsplan i samarbeid med foreldrene (og barnet der det er aktuelt). Det finnes en egen mal for dette. Barnets beste er et grunnleggende hensyn. Planen arkiveres i barnets mappe i kommunens arkivsystem,

3. Oppfølging:

- a. Vurdér sammen med barn og foreldre om tiltakene har hatt forventet virkning, og avklar veien videre.
- b. Styrer og barnehageeier involveres dersom man ikke har opplevd bedring.

Slik arbeider vi med å utvikle et inspirerende leke- og læringsmiljø til å styrke felleskapet og relasjonenes kvalitet

For oss handler dette først og fremst om voksenrollen. Det er vi som jobber i barnehagen som har ansvar for at miljøet i barnehagen inspirerer til lek og læring, og bidrar til å bygge fellesskap og relasjoner.

Avdelingene har i løpet av det siste året foretatt en kraftig opprydding på avdelingene. Møbler og leker er gjennomgått. Rydding, ommøblering og nye innkjøp har gjort avdelingene mer oversiktlig. Vi opplever at hyggelige og inspirerende lekekroker inviterer til god lek. Personalet deler barna inn i mindre grupper, og er da samtidig bedre på å fordele seg selv slik at de i større grad klarer å følge opp barnas behov som gruppe og individer. En tydelig og forutsigbar hverdag bidrar til at barna letere føler seg trygge, og det er lettere å følge rutiner og hverdagslige gjøremål. Dagsplan og aktivitetstavle har vært nyttige virkemidler i denne prosessen.

Ved å gi god plass til barns medvirkning i hverdagen, får hverdagen en god flyt. Aktivitetene oppleves mer meningsfulle og engasjerende. Personalet ser samtidig til at mål og tiltak fra satsningsområder og fagområder kommer med.

Måten vi voksne tilnærmer oss barna på er av stor betydning for deres tilknytning, trygghet og trivsel. Personalet i barnehagen legger til rette for positiv utvikling gjennom lek, omsorg og læring. Vi benytter bl.a trygghets sirkelen som et grunnlag for hvordan vi kan skape god relasjon med barna. Trygghets sirkelen er også et nyttig hjelpemiddel for foreldre. Se også mer om dette i kap. 10. I kvalitetsplanen for omsorgs-, leke- og læringsmiljøet, beskrives relasjonen mellom barn og voksne slik: "Forholdet mellom barn og voksne er asymmetrisk. Dette stiller store krav til hvordan voksne forvalter sin rolle. Den voksne har ansvar for kvaliteten på relasjonen og innholdet i den, samt forstå og ivareta barns ulike behov. Dette krever voksne som er «*Større, sterkere, klokere og gode*» (jfr. Brandtzæg, I., Torsteinson, S. og Øiestad, G. 2013). Disse fire elementene bør balanseres. Å være *større* betyr at man er mer erfaren enn barnet. At man er *sterkere* betyr at man som voksen holder fast ved noe. *Kloket* ligger i at den voksne ser bak barnets umiddelbare ønsker, og forstår hva barnet har behov for. Samtidig skal den voksnes *godhet* være til stede i alt man gjør overfor barnet (Øiestad 2011). En slik forståelse hos de voksne ligger til grunn for kjennetegnbeskrivelsene."

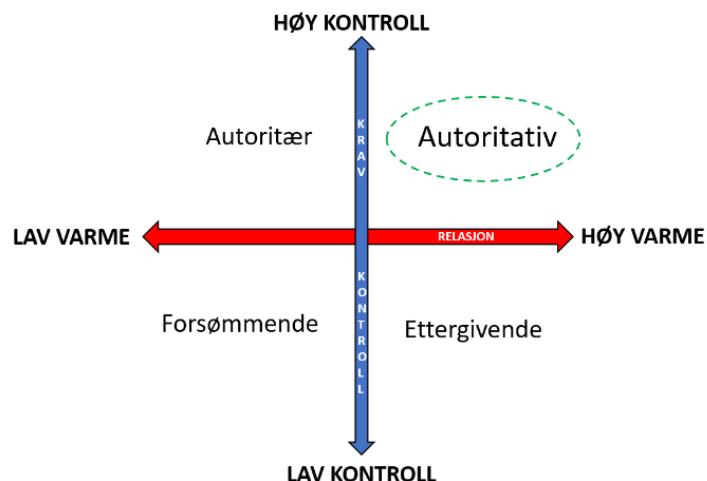
ALLTID: VÆR STØRRE, STERKERE, KLOKERE OG GOD

Når mulig: følg barnets behov

Når det er nødvendig: ta tak

Personalet har som mål, å være autoritative voksne. Vår kvalitetsplan beskriver det slik:

Forskning fremhever den autoritative voksenstilen som den beste i møte med barn. Begrepet «autoritativ» er hentet fra Diana Baumrinds forskning knyttet til ulike oppdragelsesstiler hos foreldre, og i mindre grad til isolerte samspillssekvenser (Baumrind 1991, ref. fra Idsøe & Roland 2017). Baumrind sin modell tar utgangspunkt i to dimensjoner, relasjon- og krav/kontrolldimensjonen. Relasjonskvaliteten hos en omsorgsgiver kan plassere seg mellom høy og lav varme. Graden av kontroll kan tilsvarende plassere seg mellom høy og lav kontroll. Omsorgsgivers plassering danner grunnlaget for fire oppdragelsesstiler eller voksenroller. Den foretrukne og utviklingsfremmende voksenrollen er «den autoritative». De mindre foretrukne og utviklingsfremmende rollene er «autoritær, ettergivende og forsømmende».

I barnehagen benytter vi disse modellene til å reflektere over egen praksis, som en del av vår utvikling som fagpersoner. Barnehagen er en lærende organisasjon, der vi som ansatte hele tiden må tilpasse vår praksis til nyere forskning.

Hvert barn er unikt, med alt det innebærer av gleder og utfordringer.

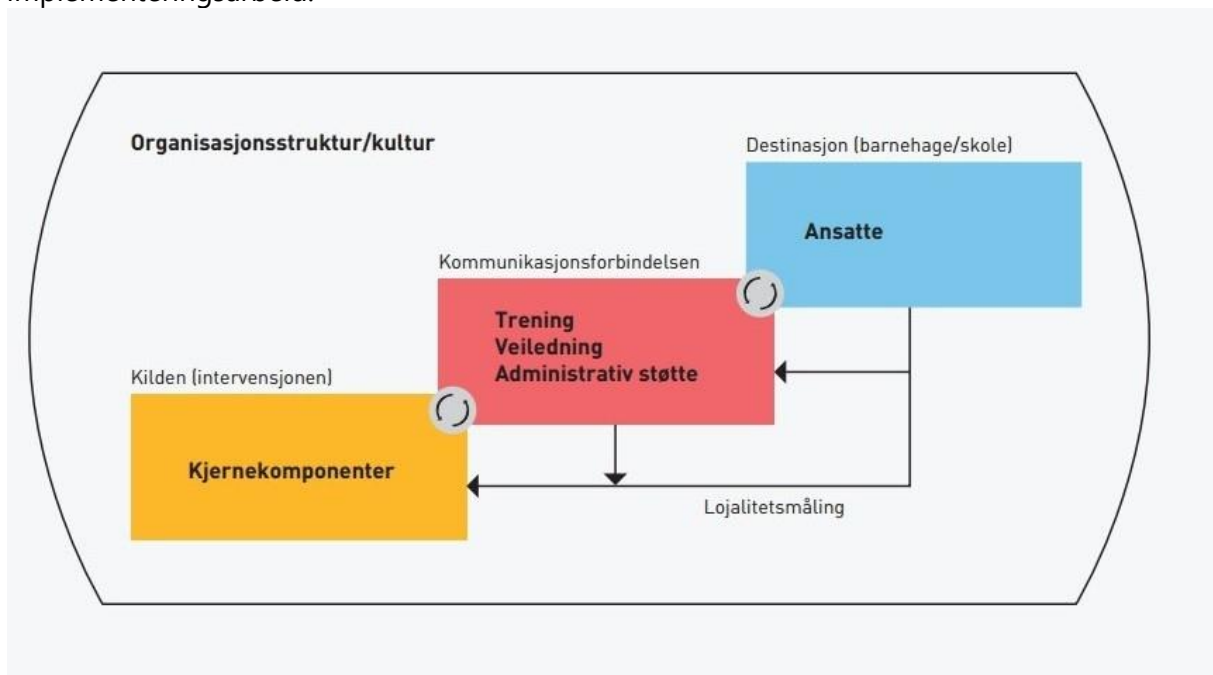
Noen barn trenger hjelp til f.eks. egenledelse, følelsesregulering, språk, lekeferdigheter eller sosial samhandling. For personalet i barnehagen er det vanlige problemstillinger, som vi jobber mye med gjennom allmenpedagogikken. En forutsigbar hverdag skaper trygghet, og forutsigbarhet skaper vi gjennom faste rutiner. I barnehagen blir barna forberedt på hva som skal skje gjennom gjentakende dagsrytme og informasjon i samling. Dette visualiseres også på dagstavle. Bildene på dagstavle bidrar til å forsterke forutsigbarheten. Innenfor de faste rammene opplever barna raushet, varme, omsorg, støtte, lek og læring. - Alle faktorer som kan bidra til å skape mestringsglede og trivsel. Vi jobber mye i mindre grupper i løpet av barnehagedagen, for at barna i mest mulig grad skal kunne utvikle seg i sitt tempo og innenfor sin nærmeste utviklingszone. – Nivå er viktigere enn alder.

6 Barnehagens arbeid med endring, fagutvikling og implementering

For å kunne jobbe med endring og fagutvikling, må vi først og fremst jobbe med holdninger og kultur. Dette er ferskvare, og noe vi i Breidablikk har jobbet med i mange år. Det handler om å forstå at vi må henge med på utviklingen i samfunnet selv om vi følte at vi gjorde en

god jobb for 20 år siden (barnehagen vår er tross alt en del år, og mange har jobbet her lenge).

I Breidablikk jobber vi med dette på avdelingsmøter, fagmøter, personalmøter og planleggingsdager. For nye områder lager vi implementeringsplan. Når vi går gjennom nye fagfelt og lignende på personalmøter og planleggingsdager, er det som blir gjort i hverdagen vel så viktig. Det å øve på nye oppgaver eller metoder må det settes av god tid til. Underveis diskuterer vi hvordan ting fungerer, og vurderer om noe skal justeres. Fixsen m.fl. (2005) har laget en oversiktsmodell for arbeid med implementering, (ref. frå Roland & Westergård red., 2015, s.22). Breidablikk bruker denne modellen som utgangspunkt i vårt implementeringsarbeid.

Når vi har Fagmøter benytter vi det som heter Lærende møter. Personalet er delt inn i mindre grupper. Man må møte forberedt, og delta aktivt. Til neste gang avtaler vi hva man skal øve seg på, så har vi en erfaringsutveksling rundt det neste gang vi møtes.

Kompetanseheving lager vi en egen plan på for barnehageåret. Vi benytter oss av kurs fra kommunens kompetansekatalog, og eksterne kurs ved behov. Det hentes også inn personer som kan gi kurs eller foredrag på personalmøter og planleggingsdager.

Personalet kommer med innspill til ønsker og behov gjennom direkte forslag, medarbeidersamtaler eller 10-faktorundersøkelse (undersøkelse for ansatte).

7 Barnas progresjon

"Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. (...) Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og for barnegruppe" (jf. Rammeplanen, s. 37). Gjennom systematisk og regelmessig observasjon og dokumentasjon av barns læring og utvikling, kan vi bedre legge til rette for det enkelte barn og ta hensyn til den enkeltes behov. God dokumentasjon og jevnlig vurdering av barnehagens pedagogiske arbeid, gir oss kunnskap som bidrar til å utvikle barnehagen videre.

Dokumentasjon skal være skriftlig, men kan også vises gjennom bilder av barnas aktiviteter, og utstillinger av ting de har laget. I pedagogisk dokumentasjon er prosessen i fokus, og ikke nødvendigvis det ferdige resultatet. Ifølge Rammeplanen, må dessuten et etisk perspektiv legges til grunn ved dokumentasjon.

Generelt om progresjon i barnehagesammenheng

Rammeplanen (s. 44) sier følgende: "Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets-, og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter".

Hele personalet i barnehagen involveres i planlegging, gjennomføring og evaluering av det pedagogiske innholdet. Samtidig har pedagogiske ledere og styrer et overordnet ansvar. Foreldre involveres gjennom SU (samarbeidsutvalg), foreldremøter og foreldresamtaler. Barna involveres i planleggingen på avdelingene, i tillegg til at personalet tar hensyn til det de observerer i barnas lek og gruppedynamikk. I tillegg til Rammeplanen, arbeider barnehagen ut fra Plan for Kvalitetssikring av omsorgs-, leke- og læringsmiljøet. Planen tar for seg områdene relasjon mellom voksne og barn, voksenledelse, lek, relasjon mellom barn, språk, medvirkning og samarbeid mellom barnehage og hjem.

Hvordan barnehagen jobber for å fremme barns behov for omsorg

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet», jf. Rammeplanen s. 19.

Måten vi voksne tilnærmer oss barna på er av stor betydning for deres tilknytning, trygghet og trivsel. Den enkelte ansatte har ansvar for å gjøre sitt beste for å skape en god relasjon til

barna i barnehagen. Vi benytter bl.a trygghetssirkelen som et grunnlag for hvordan vi kan skape god relasjon med barna. Trygghetssirkelen er også et nyttig hjelpemiddel for foreldre. Barna skal oppleve at vi voksne er til stede for dem, at vi ser dem, og at vi anerkjenner dem. Barna skal oppleve at den voksne responderer på dets signaler, og at kroppsspråk og toneleie er i samsvar med det de sier. Barnet skal oppleve varme og at den voksne ønsker det beste for barnet. Når barnet får god omsorg og kjenner seg trygg på tilknytningspersonen og omgivelsene, tør barnet og utforske omgivelsene enda mer før det trenger nytt påfyll av omsorg, støtte og anerkjennelse. Barn gjør som sine rollemodeller, så det er viktig at personalet i barnehagen er bevisst sin rolle. Når barn viser omsorg for andre, trenger de å bli sett og anerkjent for handlingen. Barn som opplever å få god omsorg, blir selv gode omsorgsgivere gjennom oppmuntring, støtte og anerkjennelse.

Hvordan barnehagen arbeider for å fremme danning

«Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter (...) Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette (...) Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling», jf. udir.no. For å skape gode dannelsesprosesser, tar vi utgangspunkt i gode voksen-barn relasjoner. Den voksne er til stede for å støtte oppunder barnets nysgjerrighet (ref. Nysgjerrigpermetoden), skaperglede og livsmestring. Den voksne gleder seg sammen med barnet, og avpasser støtte etter barnets behov. Sosiale ferdigheter, solidaritet og samhold fremmes gjennom positiv samhandling, mestring og anerkjennelse. Dialog og undring bidrar til kritisk tenkning og etisk vurderingsevne. Denne prosessen starter forsiktig når barna er små, og øker etter hvert som barnet utvikler evne til resonnering, konsekvensforståelse, følelsesregulering kommunikasjon. Barns medvirkning bidrar til at barnet kjenner seg inkludert og opplever tilhørighet.

Hvordan barnehagen arbeider for å ivareta barnas behov for lek

Lek er barnets naturlige væremåte og uttrykksform, som har flere funksjoner. I et utviklingspsykologisk perspektiv, handler det om å bearbeide inntrykk, opplevelser og følelser. I et læringsperspektiv, handler det bl.a. om å øve seg på det som venter i livet, i tillegg til at det er en viktig arena for kommunikasjon og språkstimulering. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen. Det sier også Rammepåten. Lek for lekens skyld, er vel så viktig. Barna trenger tid og rom til å boltre seg og ha det gøy handler om å kunne leve i nuet, slik vår visjon sier: «Barndommen er nå, ikke siden». Leken er barnas viktigste arena for å skape relasjoner med andre barn. I leken kan man prøve ut hva det vil si å samarbeide, ta ulike roller, og utfolde seg kreativt. Det er læringsarena der det som skjer er på barnets premisser. Den voksnes rolle i leken drøftes ofte i personalgruppen. Den voksne må være til stede i leken eller ved leken. Den voksne kan være delaktig i leken eller være observatør og veileder på sidelinjen. Den voksnes rolle er viktig for å kunne bidra til å utvide leken så den varer lenger og blir mer kompleks. Den voksne bidrar med å forbygge utestenging fra leken ved å veilede de som er i gang med lek, og de som trenger hjelp til å komme inn i lek. På den måten får flere innpass i leken. Den voksne observerer enkeltbarns lekekompetanse, og bidrar til progresjon hos den enkelte. I tillegg observeres barnegruppa, for å finne ut hva gruppa

trenger for å få en positiv utvikling i leken. Barn lek inspireres bl.a. av erfaringer, kulturopplevelser, eldre barns lek, You Tube, TV eller spill. Den voksne må anerkjenne hvor lekens innhold kommer fra, og bidra til en positiv form på leken. Gjennom temaarbeid kan vi forsøke å gi barn en felles plattform for innspill til lek. Å delta i lek og finne venner, er ofte utgangspunktet for barns trivsel, danning og læring i barnehagen. Vi streber alltid etter å legge til rette for nok tid til lek i barnehagehverdagen.

Hvordan barnehagen arbeider for å fremme læring

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre», jf. Rammeplanen, s. 22. Gjennom temaarbeidet jobber vi med barnehagens satsningsområder og Rammeplanens fagområder, i et helhetlig læringsperspektiv. Barnehagen har kommet frem til et felles tema, som i år er reise. Temaarbeidet utvikles videre gjennom avdelingsvise prosjekter basert på barnas interesser. Vi benytter pedagogisk dokumentasjon som arbeidsmåte, der barns medvirkning er en viktig faktor. Gjennom månedsplanene vil avdelingene informere om hvordan de tilnærmer seg temaet. Siden barnas interesser og modningsnivå er ulike, vil innholdet og framdriften i temaarbeidet variere fra avdeling til avdeling. Vi legger samtidig til rette for at personalet kan hente inspirasjon og idéer hos hverandre, på tvers av avdelingene. - For å inspirere barnas lek og utforskning, må personalet vise engasjement og undre seg sammen med barnet. Gjennom kunnskap om barnas utviklingsnivå, kan man planlegge aktiviteter som stimulerer til allsidige læringsprosesser. Dette bidrar til å legge til rette for progresjon i barnas utvikling og læring. Gjennom evaluering og pedagogisk dokumentasjon, fremstår temaarbeidet som et prosjektarbeid for avdelingen. Temaarbeidet pågår gjennom hele året.

«**Pedagogisk dokumentasjon** innebærer observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg i denne bestemte rekkefølgen. Pedagogisk dokumentasjon innebærer eksperimenterende og undersøkende holdning, og henger sammen med et barnesyn der alle barna ses på som kompetente med evne, vilje og lyst til utforskning, lek og læring. Barns medvirkning og demokrati er sentrale i hele prosessen med pedagogisk dokumentasjon. Pedagogisk dokumentasjon tar utgangspunkt i det barna er opptatt av som grunnlag for prosjektarbeid» (pedagogisk dokumentasjon i barnehagen, veiledning, UDIR). Pedagogisk dokumentasjon benyttes til å vise progresjonen i lek og læring, gjennom temaarbeidet. Det enkelte barns utviklingsnivå og barnegruppas interesser er utgangspunkt i arbeidet, med vekt på mestring innenfor nærmeste utviklingssoner (jf. Lev Vygotskij). "Pedagogisk dokumentasjon er en arbeidsmåte som handler om å gjøre pedagogisk arbeid synlig og åpent for tolkning, dialog, diskusjon og innsikt. Dokumentasjonene av barnehagens praksis blir til pedagogisk dokumentasjon når personalet og barna reflekterer over og diskuterer den. Arbeidsmåten kobler sammen verdier, praksis, barnehagens mandat og pedagogiske og filosofiske teorier, og synliggjør dermed hvordan barnehagen fortolker og realiserer rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver» (pedagogisk dokumentasjon i barnehagen, veiledning, UDIR).

Det er ikke resultatet som er målet, men prosessen.

8 Vurdering og analyse av måloppnåelse

Vurdering er basert på resultater fra foreldreundersøkelsen, 10-faktor undersøkelse, ståstedsanalyse, innspill fra foreldreutvalget, ledersamtaler og referater fra personalmøter. I tillegg har en av avdelingene gjennomført barnesamtaler. Dette danner grunnlaget for våre målsettinger. – Se kapittel 9. Av det som har kommet fram som vi finner igjen i årsplanen, er:

- Avdelingenes arbeid bør være mer likt.
 - o Fysisk avstand mellom avdelingene gjør at vi må være ekstra nøye med å fremstå som en helhetlig barnehage.
 - o Ulik kompetanse og erfaring hos ansatte kan føre til at arbeidsmetoder kan tolkes ulikt
 - o Tiltak:
 - Alle avdelinger har samme tema, for å øke muligheten for samarbeid på tvers
 - Avdelingene har lik månedsplanmal
 - En del kompetanseheving og refleksjonsgrupper skjer på tvers av avdelinger.
 - Like rutiner for foreldresamarbeid følges opp
- Relevant kompetanseheving
 - o Tiltak:
 - Kommunens kurskatalog er lett tilgjengelig for alle, slik at alle har god anledning til å melde sin interesse.
 - Når en har vært på kurs, har vi rutiner for å spre kompetansen til de andre på huset. Dette er en gammel rutine som kan tas opp igjen når vi er på grønt smittevernnivå.

9 Plan for kvalitetsutvikling og implementering

- 1. Fokusområde fra Virksomhetsplan barnehageområdet**
- 2. Fokusområde knyttet til Implementering av Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø**
- 3. Barnehagens utviklingsområder** (knyttet til barnehagens evaluering og analyse av eget ståsted/arbeid)

1. Virksomhetsplan barnehageområdet

Mål 2021/22:

1.1 Barnehagen har kunnskap om og gode rutiner for arbeid med psykososialt barnehagemiljø

Tiltak

1.1.1 Personalet får en felles forståelse av hva som kjennetegner et godt psykososialt barnehagemiljø, og hvordan man legger til rette for det. Dette kommer fram av egen plan for arbeidet. (Se kap. 6)

1.1.2 Kommunale rutiner og avtalemaler tas i bruk. Interne rutiner etableres og gjøres kjent for alle ansatte.

2. Kvalitetsplanen for omsorg- leke og læringsmiljø

Mål 2021/22:

2.1 Barnehagens fysiske og psykiske leke – og læringsmiljø skal bidra til et inkluderende og inspirerende fellesskap

2.2 Barnehagen har økt bevissthet og forståelse av den autoritative voksnes ansvar for relasjonskvaliteten

Tiltak

2.1.1 Felles kompetanseheving gjennom litteratur. Alle ansatte leser boken «Lekelyst» av Trude Brendeland.

2.1.2 Bevisstgjøring og erfaringsdeling på månedlige fagmøter.

2.1.3 Det kommer tydelig fram utad, hvordan avdelingene skaper en forutsigbar hverdag for barna.

Tiltak

2.2.1 Personalet får felles forståelse av begrepet autoritative voksne og hva det vil si for relasjonskvaliteten gjennom faglige innslag på personalmøter

2.2.2 Bevisstgjøring og erfaringsdeling på månedlige fagmøter.

3. Barnehagens utviklingsområder

Mål 2021/22:

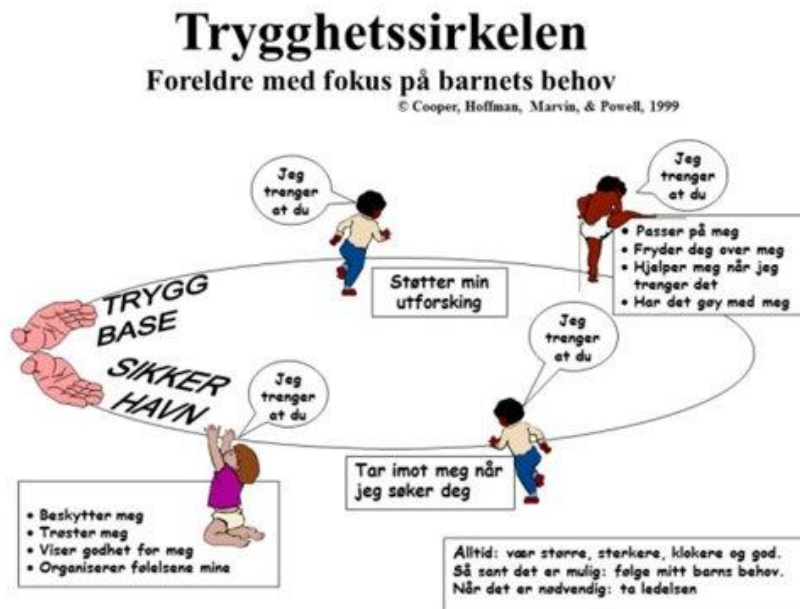
3.1 Personalet er tilstedeværende voksne i alt arbeid i barnehagen.

<p>3.2 Alle barn får språkstimulering tilpasset eget nivå og behov.</p> <p>3.3 Livsmestring og helse er fremtredende i det pedagogiske innholdet</p> <p>3.4 Bærekraftig utvikling går igjen som en rød tråd i barnehagens hverdag.</p>
<p>Tiltak</p> <p>3.1.1 I arbeid med kvalitetsplan og psykososialt barnehagemiljø, legger vi vekt på personalets tilstedeværelse for barna, og kjennetegn på det.</p> <p>3.1.2 Tilstedeværelse i dialog og samarbeid settes på agendaen. Vi ser nærmere på områdene kollegasamarbeid, foreldresamarbeid og samarbeid med andre instanser.</p>
<p>Tiltak</p> <p>3.2.1 Rutiner for arbeid med Språkvekst videreutvikles.</p> <p>3.2.2 Barnehagehverdagen visualiseres med dagsplan med bilder, aktivitetstavle og piktogrammer.</p>
<p>Tiltak</p> <p>3.3.1 Arbeid med livsmestring og helse prioriteres på avdelingene, og settes i sammenheng med arbeidet med kvalitetsplanen og psykososialt barnehagemiljø.</p> <p>3.3.2 Avdelingene fremmer god dialog og godt samarbeid for å styrke relasjoner i barnegruppa.</p> <p>3.3.3 Avdelingene fremmer styrker hos enkeltbarn og barnegruppe i omsorg, danning, lek og læring.</p>
<p>Tiltak</p> <p>3.4.1 Avdelingene resirkulerer materialer og sorterer avfall som en del av sine daglige rutiner.</p> <p>3.4.2 Barna får kjennskap til hvordan man kan ivareta miljøet rundt seg og unngå overforbruk.</p>

10 Overganger

Barn starter ofte i barnehagen når de er rundt ett år. Dette er en sårbar periode fordi barnet er midt i utviklingsprosessen med å knytte seg til sine foreldre. Med denne tilknytningen som en base skal de knytte seg til personalet i barnehagen. For å legge til rette for at tilknytningen mellom barnet og personalet skal bli god, arbeider derfor personalet i barnehagene i Lillestrøm etter en felles kommunal plan for tilvenningen. Denne planen er forankret i tilknytningsteorien. Det skaper trygghet for foreldre og barn å vite hvem deres tilknytningsperson er, og slippe å forholde seg til mange nye mennesker i starten. Når tilknytningen er etablert kan tilknytningspersonen brukes som en base for utforsking av andre relasjoner og barnehagens miljø. Etter hvert som barnet blir trygt og godt kjent i barnehagen, kan antall voksne barnet skal bli kjent med utvides. Som faglig utgangspunkt for tilvenning i barnehagen bruker personalet begreper hentet fra Circle of security (circleofsecurity.net). Det innebærer blant annet at den voksne gir sensitiv og tilpasset omsorg med utgangspunkt i barnets behov. Den voksne skal være en «trygg havn» for fysisk nærhet, trøst og støtte ved behov. Den voksne skal også være en «trygg base» for barnets utforsking. Fordi barn og foreldre er forskjellige og kommer til barnehagen med ulike behov, må tilvenningsperioden planlegges og gjennomføres på best mulig måte ut fra den enkelte families behov. For noen barn er det tilstrekkelig med en kortere tilvenningsperiode, mens andre barn trenger lengre tid. Nyere forskning viser

at det beste er at barnehagen har fleksible rutiner for hvor lenge foreldrene kan være sammen med barnet i barnehagen ved oppstart. Vi setter av en uke som et utgangspunkt.

Hvordan tilrettelegger barnehagen for overganger internt i barnehagen

Barn som går på småbarnsavdeling, flytter over på stor avdeling i løpet av sommerferien det året de fyller tre år. Så snart det er kjent hvilken avdeling barnet skal begynne på, lager ny og gammel avdeling en plan for tilvenningen. Det settes av faste dager hver uke, der barna fra småbarnsavdelingene besøker sine nye avdelinger sammen med ansatte fra småbarnsavdelingene. De største barna er som regel ute på den tiden, så det ikke skal være for mange til stede når de små skal bli kjent på sine nye avdelinger. Etter hvert som barna føler seg trygge, kan de komme på mer sporadiske besøk som f.eks å spise frokost eller frukt sammen. Når de kommer tilbake fra sommerferie, begynner de på sin nye avdeling.

Barnehagens arbeid og samarbeid med skolen ved overgang til skole

For mange barn er det stas å være blant de eldste i barnehagen, og endelig få være med i førskolegruppa. De store avdelingene har ukentlige førskolegrupper som innebærer bl.a. lese- og skriveforberedende aktiviteter, høytlesning, turer og Lucia-tog.

Førskolebarna besøker skolen sin ca. 3 ganger i løpet av barnehageåret gjennom deltakelse på «Megakor». Da inviterer skolen til sangsamling, og så spiser barna matpakken sin der og leker litt. Førskoleturene skjer på tvers av avdelingene.

Foreldre har overgangssamtale med ped.leder i løpet av det siste halvåret før skolestart. Her blir man enige om hva som skal sendes til skolen av informasjon og dokumentasjon.

11 Foreldresamarbeid.

Generelt om foreldresamarbeid

- Foreldrerråd
- SU
- Foreldremøter
- Utviklingssamtaler

FAU er et organ som representerer alle foreldrene i barnehagen, og er et bindeledd mellom barnehagen og foreldrene. De har møter på kveldstid, og står ansvarlig for ulike arrangementer som bl.a. sammenkomster i Bråteskogen, juletreffest og sommerfest. To av medlemmene i FAU sitter i barnehagens Samarbeidsutvalg (SU), sammen med to representanter fra personalet og eiers representant (styrer). Medlemmene velges for ett år om gangen. Valget skjer på høstens foreldremøte.

12 Våre samarbeidspartnere

- Pedagogisk psykologisk avdeling (PPA)
- Helsestasjon
- Skolene
- Barneverntjenesten
- Psykisk helse og familiestøtte
- Tildeling barn- og unge
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- NAV

13 Kalender.

- Oversikt planleggingsdager og arrangementer:

Måned:	Dato:	Aktivitet:	
August	16.08.21	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt for barna.
September	20.-24.09.21	Brannvernuke	
Oktober	22.10.21	Markere FN-dagen	Vi jobber med FORUT-prosjekt hele uken, og avslutter med markering av FN-dagen som er 24. oktober.
November	04.-05.11.21	Planleggingsdager	Barnehagen er stengt for barna.
Desember	26.11.21 kl. 10.00	Felles adventssamling	
	03.12.21 kl. 10.00	Felles adventssamling	
	10.12.21 kl. 10.00	Felles adventssamling	
	13.12.21	Markere Luciadagen	
	17.12.21 kl. 10.00	Felles adventssamling Nissefest	
Januar	03.01.22	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt for barna.
Februar	04.02.22	Vi markerer Samefolkets dag som er 6. februar	
Mars	04.03.22	Karneval	
April	08.04.22 kl. 10	Felles påskesamling Påskelunsj	
	19.04.21	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt for barna.
Mai	13.05.22	Markere nasjonaldagen 17. mai	
Juni	01.06.22	Sommerfest	
Juli	04.-29.07.22	Sommerbarnehagen	Temauker
August	tba	Planleggingsdag	Barnehagen er stengt for barna.

14 Kontaktinformasjon.

Telefonnummer: 66938070

Besøksadresse: Bråteveien 134, 2013 Skjetten

Postadresse: Postboks 313, 2001 Lillestrøm

Styrer: Marit Samdal Gåsland, maritsamdal.gasland@lillestrom.kommune.no

15 Kildehenvisning/bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Barnehagelova
- Barnekonvensjonen
- Rammeplan for barnehager

Kvalitetsplan for omsorgs-, leke- og læringsmiljø

Kvalitetsplan for tilvenning

Kvalitetsplan for språk, lesing og skriving

Veileder fra kunnskapsdepartementet

Veileder fra utdanningsdirektoratet

